

UDK 821.163.6.09-2:792(497.4)

Tomaž Toporišič

Akademija za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani

tomaz.toporistic@guest.arnes.si

MEDMEDIJSKO NOMADSTVO BESEDILNIH IN UPRIZORITVENIH PRAKS

Prispevek raziskuje, na kakšen način lahko »multidisciplinarne« metodologije raziskujejo besedilnost v sodobnem mediatiziranem svetu in kako lahko preučujejo vezi med teksti in mediji, ki so (tako kot tiste v rizomu) heterogene, raznovrstne (Deleuze Guattari). Obravnava *Butnskalo* Marka Derganca in Emila Filipčiča, *Slovensko narodno gledališče* Janeza Janše, *zgodbo o nekem slastnem truplu* ter *5fantkov.si* Simone Semenič.

Ključne besede: slovenska dramatika, slovensko gledališče, medmedijskost, medbesedilnost, rizom

On the basis of concrete examples of textual practices of drama and no longer dramatic texts from Slovene drama and theatre production during the latest 10 years (*Butnskala* by Marko Derganc and Emil Filipčič, *5fantkov.si* by Simona Semenič, *Slovenian National Theatre* by Janez Janša ...) this article examines the intense dialogue between literature and other media, witnessed during recent decades both in the field of live and mediatised arts.

Keywords: Slovene drama, Slovene theatre, intermediality, intertextuality, rhizome

0 Uvod: (Inter)Medialno nomadstvo

Na podlagi konkretnih primerov besedilnih korpusov od dramskih in ne več dramskih do neliterarnih (*Butnskala* Marka Derganca in Emila Filipčiča, *Slovensko narodno gledališče* Janeza Janše in *zgodba o nekem slastnem truplu* ter *5.fantkov.si* Simone Semenič) bomo spregovorili o intenzivnem dialogu literature z drugimi mediji, ki smo mu priča v zadnjih desetletjih na področju živih in mediatiziranih umetnosti. Tako kot je literatura v prejšnjem stoletju vplivala na številne medije, so ti povratno vplivali nanjo, zato se tudi discipline, kot je literarna veda, ne morejo več obnašati monodisciplinarno.

Poskušali bomo odgovoriti na naslednji dve vprašanji:

1. Na kakšen način lahko »multidisciplinarne« metodologije raziskujejo besedilnost v sodobnem mediatiziranem svetu?
2. Kako lahko preučujejo vezi med teksti in mediji, ki so (tako kot tiste v rizomu) heterogene, raznovrstne in vpeljujejo »režime zelo različnih znakov in celo stanja ne-znakov«. (Deleuze Guattari 2000: 44–45)